

मराठी

19 फेब्रुवारी 2024

राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय बातम्या

उपग्रहविरोधी शस्त्रे

संदर्भ:

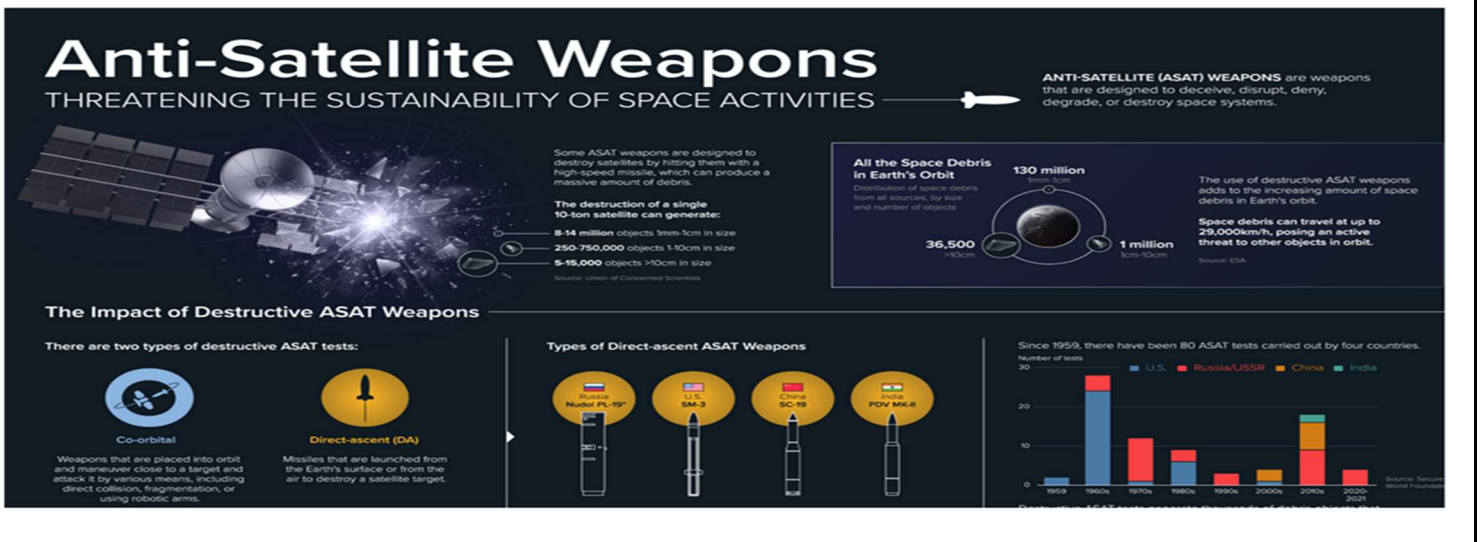
- रशिया एक नवीन उपग्रहविरोधी शस्त्र विकसित करत आहे, ज्याबद्दल अमेरिकेला चिंता वाटते.

बद्दल:

- उपग्रहविरोधी (ASAT) शस्त्रे आधीच कक्षेत असलेल्या उपग्रहांना अक्षम करण्यासाठी किंवा नष्ट करण्यासाठी डिझाइन केलेली आहेत.
- हे बाह्य अवकाश कराराच्या विरुद्ध आहे, जे इतर पक्षांच्या उपग्रहांना नुकसान पोहोचवण्यास आणि अंतराळातील हानिकारक दूषित होण्यास प्रतिबंधित करते.
- बहुतेक ASAT शस्त्रे गतिज असतात, म्हणजे ते उपग्रहांना टक्कर देऊन किंवा जवळील स्फोटकांचा स्फोट करून नष्ट करतात, ज्यामुळे दीर्घकाळ कक्षेत राहू शकणारा कचरा निर्माण होतो.

परिणाम:

- अवकाश-आधारित अण्वस्त्रांचे मुख्य धोके म्हणजे EMP (इलेक्ट्रोमॅग्नेटिक पल्स) आणि चार्ज केलेले कण सोडणे, जे स्फोटाच्या बिंदूच्या आसपासच्या उपग्रहांवर परिणाम करू शकतात, ज्यात सामरिक सहयोगी आणि संघर्षात सहभागी नसलेल्या देशांचा समावेश आहे.
- यामुळे उपग्रहांचा नाश होऊ शकतो आणि मोडतोड निर्माण होऊ शकते, ज्यामुळे संभाव्य टक्कर होऊ शकते ज्यामुळे कक्षामध्ये ढिगाऱ्याचे प्रमाण वाढते.

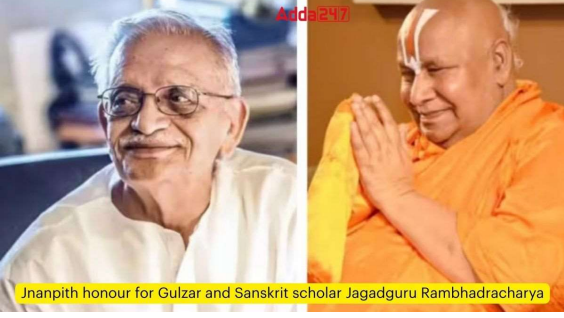

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

ज्ञानपीठ पुरस्कार

Jnanpith honour for Gulzar and Sanskrit scholar Jagadguru Rambhadracharya

संदर्भ:

- भारतातील सर्वोच्च साहित्यिक मानला जाणारा ज्ञानपीठ पुरस्कार नुकताच **गुलजार आणि संस्कृत विद्वान जगद्गुरू रामभद्राचार्य यांना प्रदान करण्यात आला.**
- भारतीय साहित्यातील अतुलनीय योगदानाची दखल घेण्यासाठी 1944 मध्ये स्थापन झालेल्या भारतीय ज्ञानपीठाद्वारे 1965 पासून दरवर्षी ज्ञानपीठ पुरस्कार दिला जातो.

गुलजार

- गुलजार, ज्यांना **संपूर्णन सिंग कालरा म्हणूनही ओळखले जाते, ते एक प्रसिद्ध उर्दू कवी, बॉलीवूड दिग्दर्शक आणि लेखक आहेत, जे उर्दू साहित्य आणि हिंदी चित्रपटसृष्टीतील त्यांच्या योगदानासाठी ओळखले जातात.**
- त्यांना **साहित्य अकादमी पुरस्कार, दादासाहेब फाळके पुरस्कार, पद्मभूषण आणि राष्ट्रीय चित्रपट पुरस्कारांसह अनेक पुरस्कार मिळाले आहेत.**
- स्लमडॉग मिलेनियर मधील "जय हो" गाण्यासाठी त्यांनी **ऑस्कर आणि ग्रॅमी** जिंकले आणि 'त्रिवेणी' या कवितेमध्ये एक नवीन शैली सादर केली.

जगद्गुरू रामभद्राचार्य

- ते एक संस्कृत विद्वान, हिंदू अध्यात्मिक नेते, शिक्षक आणि लेखक आहेत, जे **मध्य प्रदेशातील तुलसी पीठाची स्थापना** आणि प्रमुख म्हणून ओळखले जातात.
- त्यांनी 240 हून अधिक पुस्तके लिहिली आहेत, ज्यात चार महाकाव्यांचा समावेश आहे आणि 22 भाषा बोलणारे बहुभाषिक आहेत.
- **2015 मध्ये त्यांना पद्मविभूषण पुरस्कार** मिळाला होता.
- त्यांचा जन्म **1950 मध्ये उत्तर प्रदेशातील जौनपूर येथे झाला.**

पुरस्कार तपशील:

- 11 लाख रुपये रोख, वाग्देवीची मूर्ती आणि सन्मानपत्र असे या पुरस्काराचे स्वरूप आहे.
- संस्कृतसाठी हा पुरस्कार दुसऱ्यांदा तर उर्दूसाठी पाचव्यांदा मिळाला आहे.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

GSLV-F14/INSAT-3DS

संदर्भ:

- **GSLV-F14** प्रक्षेपण वाहनाचा वापर करून आंध्र प्रदेशातील श्रीहरिकोटा येथील सतीश धवन अंतराळ केंद्रातून भारतीय अंतराळ संशोधन संस्थेने (ISRO) यशस्वीरित्या प्रक्षेपित केलेल्या **INSAT-3DS** उपग्रहाला पृथ्वी विज्ञान मंत्रालयाने (MoES) पूर्णपणे निधी दिला.

ध्येय आणि उद्दिष्टे:

- **INSAT-3DS** चे उद्दिष्ट भारतातील हवामानविषयक सेवा वाढवणे आहे, जे सध्याच्या **INSAT-3D** आणि **INSAT-3DR** उपग्रहांना पूरक आहे.
- हे पृथ्वीचा पृष्ठभाग, वातावरण, महासागर आणि पर्यावरणाचे निरीक्षण सुधारेल, डेटा संकलन, प्रसार आणि उपग्रह-सहाय्यित शोध आणि बचाव सेवा वाढवेल.
- हा उपक्रम भारतातील हवामान, हवामान आणि महासागर-संबंधित निरीक्षणे आणि सेवांना प्रगत करेल, ज्यामुळे आपत्ती शमन आणि तयारीला हातभार लागेल.

तपशील:

- ISRO च्या I-2k बस प्लॅटफॉर्मवर आधारित, **INSAT-3DS** चे लिफ्ट-ऑफ मास **2,275 किलोग्रॅम** आहे.
- हे उपग्रह अत्याधुनिक पेलोडसह सुसज्ज आहे, ज्यामध्ये पृथ्वी इमेजिंगसाठी सहा-चॅनल ऑप्टिकल रेडिओमीटर असलेले इमेजर पेलोड, वातावरणीय माहितीसाठी 19-चॅनल साउंडर पेलोड आणि कम्युनिकेशन पेलोड जसे की डेटा रिले ट्रान्सपॉन्डर आणि सॅटेलाइट सहाय्यित शोध आणि बचाव ट्रान्सपॉन्डर यांचा समावेश आहे.
- **INSAT-3DS** च्या विकासात भारतीय उद्योगांनी महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावली आहे.

युविका

- भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (ISRO) ने शाळकरी मुलांसाठी तयार केलेला "यंग सायंटिस्ट प्रोग्राम" किंवा "युवा विज्ञानी कार्यक्रम" (युविका) नावाचा विशेष कार्यक्रम सुरू केला आहे.
- या प्रयत्नांचे प्राथमिक उद्दिष्ट तरुण विद्यार्थ्यांना अंतराळ विज्ञान, तंत्रज्ञान आणि ऍप्लिकेशन्स मधील मूलभूत ज्ञान प्रदान करणे, त्यांना या क्षेत्रातील नवीनतम प्रगतीची माहिती देणे हे आहे.
- ISRO ने हा कार्यक्रम "कॅच देम यंग" या ब्रीदवाक्याने तयार केला आहे आणि हे मान्य केले आहे की तरुण हे आपल्या राष्ट्रातील अंतराळ संशोधन आणि तंत्रज्ञानाच्या भविष्यासाठी निर्णायक आहेत.
- युविका अधिकाधिक विद्यार्थ्यांना विज्ञान, तंत्रज्ञान, अभियांत्रिकी आणि गणित (STEM) मध्ये करिअर करण्यासाठी प्रेरित करण्याचाही प्रयत्न करते.
- 2019 मध्ये स्थापन झाल्यापासून, **YUVIKA 2019, 2022** आणि **2023** मध्ये यशस्वीरित्या आयोजित केली गेली आहे, प्रत्येक वर्षी वाढत्या सहभागाला आकर्षित करत आहे.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

छत्रपती शिवाजी महाराज

संदर्भ:

- 19 फेब्रुवारी 1630 रोजी जन्मलेल्या छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या 394 व्या जयंतीनिमित्त पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी त्यांना आदरांजली वाहिली.

बद्दल:

- शिवाजीराजे भोसले, ज्यांना छत्रपती शिवाजी महाराज म्हणूनही ओळखले जाते, ते एक भारतीय शासक होते आणि **भोसले मराठा कुळातील** सदस्य होते.
- **विजापूरच्या ढासळत्या आदिलशाही सल्तनतीतून** एक प्रदेश काढून त्यांनी मराठा साम्राज्याची स्थापना केली.
- 1674 मध्ये, **रायगड किल्ल्यावर** त्यांचा औपचारिकपणे छत्रपती म्हणून राज्याभिषेक करण्यात आला.
- त्यांनी **आठ मंत्र्यांची परिषद, किंवा अष्ट प्रधान मंडळाची स्थापना** केली, ज्यामध्ये सामान्य प्रशासनासाठी पेशवे (पंतप्रधान), अर्थासाठी अमात्य आणि परराष्ट्र व्यवहारासाठी सुमंत किंवा डबीर सारख्या पदांचा समावेश होता.

भारत सरकारचे अलीकडील योगदान:

- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी राजकोट किल्ला, सिंधुदुर्ग, महाराष्ट्र येथे छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पुतळ्याचे अनावरण केले.
- **शिवजयंती** साजरी करण्यासाठी, महाराष्ट्र सरकारने फेब्रुवारी 19 रोजी सुट्टी जाहीर केली आहे. हे छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या जन्मदिवसाचे स्मरणार्थ केले जाते.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.